

JE TO JAKO BY SE MI PLNIL SEN, KTERÝ JSEM NIKDY NEMĚL

Rozhovor s Petrem Jediným Novotným, lektorem hudebně-autorského workshopu a divadelníkem ze souboru Krvik Totr

Petře, hraješ v kapele Filtr, děláš divadlo v souboru Krvik Totr. Jak jsou tvé hudební a divadelní vzory?

Když bych to měl vzít od začátku, začal bych u chvíle, kdy jsem poslouchal Hurvínka. V sedmdesátých letech už jsi druhá generace, která nemá jenom Boženu Němcovou, ale má hlavně moderní a postmoderní pohádky. A Hurvínek z toho neskutečně vystupuje. Sedmdesátkový Hurvínek je super vtipný, autorský, absurdní, a edukační složka je tam ještě úplně bezvýznamná.

A je dobré si uvědomit, že sedmdesátá léta jsou těsně po době, kdy se ve světě objevilo absurdní divadlo – a ten svět sedmdesátek už je vlastně úplně absurdní. Takže tehdy to byli Hurvínci a další moderní pohádky v československém rozhlasu.

A pak, jak stárneš, začnou přicházet Cimrmani a masivně Kaiser a Lábus – to byly naše vzory (s Tomášem Koutem, pozn. red.). Postupně jsme se začali věnovat těm dvojicím. Přirozeně nás přitahovali Voskovec a Werich, ale extrémně jsme se potkali třeba na dvojici Lasica–Satinský. To je strašně chytrý a ujetý humor.

Kromě toho tě znám jako pedagoga Katedry autorské tvorby a pedagogiky na DAMU a i tady na přehlídce vedete se Soniou Koutovou workshop hudebně autorského divadla. Jak bys popsal svůj pedagogický přístup?

Víc než pojem „pedagog“ jsem dlouho používal termín „průvodce“. Líbí se mi myšlenka provádění a souzním s ní v jakékoli činnosti někoho pomáhajícího. Jako redaktor se považuji za průvodce knihy. A jako pedagog se zase považuji za průvodce něčího autorského procesu. To znamená pomaloučku postrkávat autora vpřed tak, aby se člověk necítil manipulovaný, aby se necítil ve stresu a aby si ani nevšimnul, že vlastně

postupuje dopředu krok za krokem. Pak se ohlédne a zjistí, jakou má za sebou za velkou cestu. Já jsem ten, kdo vidí velkou cestu každého z autorů.

Stejnou logiku používám i u knih, které rediguji – i tam se snažím autory nenápadně tlačit vpřed. Je to pořád ta samá metodika, vnitřně vtělená. A když vedu semináře psaní, hledám průnik mezi tvůrčím a autorským psaním.

V tvůrčím procesu obecně může být důležitý buď proces nebo produkt. A ve svých psacích dílnách se snažím, abychom nebyli zatěžkáni pocitem zodpovědnosti za ten produkt.

A pak je tu dílna se Soniou. Celoživotně miluju spolupráci. Zároveň se tam děje ta krása, že jsem u vzniku hudby, což mám strašně rád. Tahle tandemová dílna je pro mě hrozně zajímavá, nová věc. Je to jako by se mi plnil sen, který jsem nikdy neměl.

A když to celé shrnu: tohle všechno je můj pedagogicko-průvodcovský batůžek. Do velké míry je to následek KATaPu – toho, co jsem tam zažil a co mě tam formovalo.

Už si nesu nějaký svůj způsob a je pak jedno, kde si ten svůj batůžek rozbálím.

Jaký je pro tebe rozdíl mezi autorským a tvůrčím psaním?

Tvůrčí psaní je pro mě směr, který přímo nenásleduji, ale rozhodně ho využívám. Něco si z něj беру, ale mnohem bližší je mi to, co děláme na katedře – opravdu volné psaní. Moje semináře jsou taková kombinace obojího.

Princip tvůrčího psaní spočívá primárně v osvobodování se od tvůrčího bloku. Naproti tomu autorské psaní je daleko volnější a svobodnější, bez zadané formy. Je to psaní, ve kterém si člověk musí na věci opravdu přijít sám – být někdy ve velkých, těžkých bolestech. Aspoň takhle si to pro sebe nazývám já.

Kromě hudby, divadla a pedagogiky jsi ještě redaktor a jako redaktor pracuješ hodně s prvoautory. Co tě zajímá na prvoautorství?

MÁME PŘIPRAVENÉ DVA KONCE

Rozhovor s režisérem Vladanem Milčinským za přítomnosti a občasně intervence herce Jana Geista a herečky Jindřišky Netrestové

Vybrali jste si drama Miro Gavrana. Co byla pro vás největší výzva?

Vladan: Co byla největší výzva? To asi nedokážu posoudit. Hru jsem vybíral podle toho, kolik mám lidí – tehdy jsme byli opravdu jen tři. Hledal jsem něco pro tři postavy, což nebylo úplně jednoduché, a nakonec mi to doporučil kamarád. Když jsem si text přečetl, říkal jsem si: ano, to je dobré. Líbilo se mi, jak malá věc může obrátit dějiny. A že si můžeme udělat legraci z největšího šmejda 20. století. Výzva byla chtít po Honzovi (představitel Freuda, pozn. red.), aby byl na začátku našťvaný. To bylo asi nejtěžší. Jinak nic zásadního.

Připadá mi složité zobrazovat nejznámějšího šmejda 20. století, aby to nebylo trapné. Jak se vám to dělalo? A jak je vůbec možné, že si je Hitler tak podobný?

V: On je tak šikovný, že se tak umí sám namaskovat. V civilu vypadá úplně jinak.

Jindřiška mi říkala, že když se líčí, tak se postupně začne měnit v pohybu i ve tváři, a že se mu všichni začnou vyhábat.

V: To si myslí Jindřiška.

Jan: Na generálce to ještě neměl. Viděli jsme to poprvé na premiéře!

V: Chtěl jsem po něm, aby si trochu nastudoval Hitlerova gesta a něco málo jsme tam dali. Myslel jsem, že nejtěžší bude udržet ho v herecké rovině, aby to nebyla karikatura. Aby byl uvěřitelný, ale zároveň trochu lidský – aby to ještě nebyl úplně ten Hitler, jak ho známe, ale aby to tam občas problíкло.

Pomohl vám v tomto ohledu nějak text? Nebo jste měli nějak vizuální inspirační zdroje?

V: Nebyla to složitá práce. Hitlera má každý nějak v hlavě. Jen jsem Lukáše poprosil, aby se podíval na pár jeho projevů na YouTube a občas si přidal nějaké jeho gesto. Režirovali jsme to tak, aby to bylo zároveň trochu směšné i trochu hrozné. Aby si diváci uvědomili, co se z Hitlera nakonec stalo. A upřímně – těžší, než udělat z Lukáše Hitlera, bylo dostat z Jindřišky trochu erotičnosti. To bylo pro nás náročnější.

Mně přišla Jindřiška velmi přesná v míře. Stačil malý pohyb a publikum hned vědělo, kdy svádí a kdy řeší něco svého. To bylo strašně přesné.

V: Ano, nejsi první, kdo to říká. A zajímavé je, že Jindřiška to na zkoušce nikdy takhle neudělá. Na zkoušce jede na třicet procent, ale na představení se vždycky vybičuje k téhle přesnosti. Už ji nechávám být, protože vím, že to pak přijde.

Hudba byla v inscenaci použitá nejen jako ilustrace, ale i jako významonotvorný a rytmizační prvek. Jaké skladby v inscenaci zazní?

V: Vybíral jsem záměrně všechno od Richarda Wagnera. Nejtěžší bylo najít hudbu pro obraz, kde se Hitler snaží o styk se svou přítelkyní. Také bylo těžké najít něco veselejšího pro přestavby. Najít hudbu pro hypnózu, která má gradovat, bylo jednoduché. Ale názvy skladeb už si nepamatuju. V počítači je mám pojmenované podle scén. Ale ještě bych tu chtěl říct, že máme připravené dva konce!

To byla moje poslední otázka. Tak jak je to s tím druhým koncem? Diváci si sami vyberou konec, aniž by to věděli?

V: Přesně tak. Pokud začnou tleskat už když Freud zhasne, tak skončí hned. Pokud netleskají, následuje scéna po tmě – slyšíme jen jejich hlasy: „Kde jste?“ – „Tady.“ – Honza obdivuje její ňadra – ona říká „Pomalou, doktore, chci si to užít.“

Jindra: „Vychutnat!“

V: A on řekne „Tak tedy pomalu“ a jde Wagnerova fanfára. V pauze Jindřiška vzdechne, jako že má orgasmus, pak bum bum a konec. Původně jsme to měli takhle, ale kvůli lidem máme i variantu: když tleskají, rovnou finiš. Jinak by to mělo dva konce.

Johana Jurášová

CHOLERICKÁ ZAĀTATOST KONČÍ AŽ V KNÍRKU

Vídeň 1919. Klasické freudovské kanape. Muž sedí za stolem. Na stěně visí diplom „Sigmund Freud“. Vchází muž v dlouhém kabátě. Klasický hitlerovský knírek. Představuje se jako Adolf Hitler. A přesto Hitler není Hitler a Freud není Freud, ne ve fakticko-historickém slova smyslu. Potkává se kdyby-Freud a kdyby-Hitler. Současný chorvatský dramatik Miro Gavran vytvořil fiktivního třicetiletého Hitlera před nástupem k moci a zavedl jej frustrovaného ze sexuálního selhání s jeho milenkou Kristýnou k doktoru Freudovi. Nutno na úvod dodat, že zmíněné osoby se nikdy nepotkaly, nacistický režim považoval psychoanalýzu za „zvrhlou židovskou vědu“ a v roce 1933 nacisté dokonce veřejně pálili Freudovy knihy.

Na Hitlera hra pohlíží jako na ztělesnění typu mužské ublíženosti a frustrace, které dnes více než kdy jindy bují v internetových kruzích manoféry i mezi politickými špičkami. Uvádění inscenace tak chtě nechtě čtu jako komentář nejen k minulému ale především k současnému světu. Směšnost ublíženého chlapečka se ve vteřině mění v děsivou pomstychtivost. Opravdové chlapáctví je nedostižitelný ideál.

Pražské Divadlo Refektář dobře ví, jak hníst těsto groteskní nadsázky. Musí se nadsadit, tedy vykuknout s výrazem nad hranu civilnosti. Gavranův Hitler není hluboce psychologicky propracovaná figura, přestože se do hloubi jeho duše během inscenace vypravíme. Hitler je dospělý, ponížený impotent. Hitler je frustrovaný teenager. Hitler je sadistické dítě. Hitler vidí ženy jako nadřazené k*rvy a muže jako semeno stříkající hovada. Hitler je obraz hitlerovství.

Grotesknost stojí na střihových změnách výrazu, na míře, jakou soubor pustí proud. Když člověk pustí málo, zůstane jen civil; pustí moc a spadne do ironické karikatury. Refektářští jsou zabydlení v tělesné stylizaci, neuvidíme žádné

tolikrát viděné kopie hitlerovských gest, ale cholerickou zařatost začínající od prstů na nohou a končící až v knírku. Stejně tak poslouží jemnocitné svádění Kristýny, která by si sic v řečových částech zasloužila více energie, avšak při tajnosnubném naznačování chtěje je to právě ono lehké pomrknutí do publika, které přesně trefí míru nadsázky.

Je to jako natažená ruka Michelangelova Adama – nemůže být napjatá na 100 %, protože v tu chvíli už pohyb končí, dynamika se ztrácí, není kam jít. Tuto míru je nutné si uvědomovat především v nejvypjatějších scénách (recitace básně, monolog na stole), při nichž se Hitler v nedělní repríze měnil v onu karikaturu a nadsázka byla bohužel na chvíli ta tam. V opačném pólu skončila Kristýna, která zůstala v některých částech hry spíše funkční postavou pro dokreslení Hitlerovy nátury a její vnitřní napětí vyvěrající z konfliktu společenské konvence a sexuální touhy zůstalo skryto.

Freud není historický Sigmund Freud se vším všudy, avšak i Freud ve hře slouží jako obraz freudovství. Freud je neomylný. Freud manipuluje. Jako nutí Hitlera jeho vnitřní poníženost ke křečovitosti, tak Freud egomaniakálně lační po temných koutech podvědomí svého subjektu. Klidná, spíše civilní interpretace vytváří v adaptaci Refektářských naopak chápavého psychoterapeuta, kterému by jeden snad až chtěl důvěřovat. Jenže Gavranův Freud bezostyšně prozradí před Kristýnou Hitlerova intimní tajemství a stává se pánem celé situace. Domnívám se, že se touto hereckou interpretací pražský soubor připravuje o možnost statusové hry, ve které by střídání na koni mezi Adolfem a Sigmundem grotesku hodilo ještě o stupeň výše. Řečeno současným jazykem generace Z: nemělo by se zapomínat, že Hitler není jedinou „toxickou“ postavou celé hry.

Filip Novák

Pro mě to bylo takové nenáročné, zábavné představení. Vkusně zahrané.

Ladislav z Libochovic

Nejvíc chci ocenit představitele Hitlera. Ten mě herecky bavil hodně.

Kristián z Libochovic

S touhle hrou člověk vstupuje na tenký led. Já bych se do toho nikdy nepustila, protože se musíte udržet na hranici, kde to nezajde za určitou hranu. Kladeš si otázku, kam až člověk může v tom zesměšnění zajít, aby nebyl trapný, ale ještě zábavný, ale zároveň neoslavoval symbol, který nechce. Za mě výborné představení. Osvěžující i co se týče délky.

Ā z Prahy

Máme na to zvláštní pohled, protože jsme taky dělali hru o Adolfovi a šli jsme na to trochu jinak. Nedovolili jsme si představitele Hitlera opravdu fyzicky stylizovat do podoby Adolfa. Připadalo nám to riskantní a báli jsme se toho. Ale jim to zafungovalo velmi dobře. Už když se zjevil, tak to působilo vtípně, a zároveň vážně.

B z Prahy

Líbilo se mi, že to bylo odlehčené i přesto, že to téma není jednoduché. Člověk by se mohl bát, že to bude vypadat, že oslavuje lidskou zřůdu. Tenhle způsob zesměšnění mi ale vyhovoval. Výborně jsem se bavila a líbily se mi herecké výkony.

Z z Prahy

Hranice byly nastavené opravdu moc hezky.

Martin z Hradce

Fascinuje mě nápad s kabátem, do kterého není Adolf oblečený úplně, takže vypadá jako zvláštní kreatura už od prvního vstupu na scénu. A zajímalo by mě, jestli ta hudba byl Wagner.

Johana z Jihlavy

SLOŽITÉ HLEDÁNÍ NÁS VŠECHNY PĚKNĚ SPOJILO

Rozhovor s režisérem Miroslavem Urubkem

Jste vůdčí duše karolinského souboru a jste osobnostně spjatý s jeho vynikajícími inscenacemi, které si z minula pamatujeme. A tak předpokládám, že právě vy jste souboru předložil Její pastorkyňa?

Zjistili jsme, že jsme soubor poměrně takový starší a hledali jsme něco, co by nám po všech stránkách vyhovovalo. Měli jsme na stole asi tři texty, jedním z nich byla právě Pastorkyňa, kdy jsem ale věděl, že musíme soubor doplnit o nějaké mladé lidi, že máme jenom dva, kteří by mohli hrát ústřední dvojici, Jenůfu a Laca. A protože jsme najednou měli hodně holek, uvažovali jsme o něčem, kde by i ony mohly výrazným způsobem zasáhnout do výsledného tvaru. Takovým společným uvažováním jsme došli k tomu, že chceme něco, co je vkořeněné k nám na Valašsko, čemu budou místní rozumět. A z toho se ta Pastorkyňa potom vyloupla jednoznačně.

Jak jste k textu přistupovali? Spíš pietně anebo razantně?

Text jsem výrazným způsobem seškrtnal a upravil. Navíc jsem ho z hlediska dialektu přesunul k nám na Valašsko, aby to bylo po všech stránkách blízké. A i od souboru byl určitý tlak, abychom dělalí něco, na co je z naší strany divák zvyklý. Protože předtím jsme hráli Labyrint světa a tam jsme cítili, že diváci zůstávali jakoby za tím. A protože se otevřela možnost, že by s námi spolupracovala cimbálová muzika, šli jsme do toho. Inscenace vznikala poměrně složitě. Pochopitelně, protože herci jsou z různých míst. Dokonce Laco jezdil až z Prahy, další dva ze Zlína, i z Mohelnice. Čili bylo to

takové složitě na zkoušení. Ale zase folklorní soubor i muzikanti, ti byli místní.

Na co jsou tedy vaši diváci zvyklí?

Naši diváci jsou vlastně odkojeni tím, co vnesl do souboru Martin Františák, který přišel před lety s Maryšou a ta v tom našem prostředí vyvolala takový, řekněme, velký otazník nad tím, jak vlastně se dá udělat klasika netypicky, protože Martin k ní přistoupil s takovým ironickým nadhledem. A nám, hercům, se to líbilo, a diváci to vzali se vším všudy. Tehdy hráli ještě staří bardí souboru. Pak napsal Martin hru Doma, a to byla inscenace, kdy se zrodil divadelní zázrak, jak to pojmenovala tehdejší kolegyně paní Šustková, v té době asi sedmdesátiletá dáma. A pak samozřejmě Gazdina roba. Čili všechno témata, která náš divák už tak nějak očekával.

Čili když jste zvolili Její pastorkyňa, nebyly tam ani pochyby od mladých, že například téma a motivy, které hra nese, už třeba nemusejí být dnes aktuální?

Právě o tom jsme se dlouze bavili a přišli jsme na to, nebo aspoň oni to tak cítili a mluvili i v tom smyslu, že se jim to velmi líbí, že je to nosné. Samozřejmě tím, že inscenace měla být určena velmi vstřícně tomu našemu divákovi, tak jsem ani nešel cestou nějakého výrazného hledání ve formě, ale soustředil jsem se na hereckou práci, protože jsem věděl, že hlavní představitelé jsou vlastně odkojeni mým školním divadelním souborem, věděl jsem, co bych mohl očekávat, a vydali jsme se touto cestou.

Ze začátku se zdálo, že to bude

snadné, ale pak čím hlouběji jsme se nořili do vrstev jednotlivých postav, tak to bylo docela složitě hledání. A samozřejmě vším prostupovaly ještě osobní vztahy, ty mimodivadelní, ale postupně se to tak pěkně potkávalo. A musím říct, že to všechno, ti staří bardí nebo ti věkovití, kteří zůstali v našem souboru, a i ti mladí, tak se to všechno dohromady tak pěkně spojilo.

Pavlaína Schejbalová

STARÁ DOBRÁ KLASIKA

Její pastorkyňa, jednu z triumvirátu skvělých her českého realistického odkazu (vedle Gazdiny roby a Maryši), přivezl na mostecký Piknik Divadelní soubor Jana Honsy z Karolinky. Ten má s uvedením těch klasických, ale i současných předloh z venkovského prostředí nejednu více než úspěšnou zkušenost (vzpomeňme např. Maryšu se skvělým Lízalem Miroslava Urubka či Františákovy opusy Doma a Nevěsta). Myslím, že podobnou ambici měla i jejich poslední inscenace Její pastorkyňa z pera Gabriely Preissovové a v režii zmíněného Miroslava Urubka. Přiznávám se upřímně, že jsem z jejich nedělního soutěžního představení trochu rozpolcen, a to doslova, a nemíním to alibisticky. Rozpolcen proto, že na jedné straně jsem viděl některé výborné herecké výkony, náznakovou scénografii, brání se popisnosti, a skvělou hudební složku, kterou obstarala Cimbálová muzika Mladá Jasénka. Na straně druhé se však režijně herecká stránka nedařila vždy plně tematicky i výrazově plnohodnotně naplnit, občas „skřípala“ souhra a některé vypjaté dramatické situace postrádaly vyhocenost a apelativnost v takové míře, abych byl jako divák emocionálně (a v podstatě i racionálně) zasažen. Jako by se režii nepodařilo zcela a důsledně skloubit jednotlivé jevištní výrazové prostředky (realistické herectví, náznak, znakový systém či použité scénické symboly) ve strhující jednotící tematický proud.

Přitom lze určitě pochválit textovou úpravu, která se soustředila především na redukci některých motivů i postav a také skutečnost, že slovácké nářečí nahradili tvůrci nářečím valašským (doufám, že se nepletu), které je akterům bližší, a přitom splňuje onen důležitý předpoklad jazykové stylizace. Souboru

se v zásadě podařilo jevištně převyprávět příběh vdovy Buryjovky, přezdívané Kostelnička, a její nevládní dcery Jenůfy, kdy vraždou nechtěného nemanželského dítěte vrcholí Kostelniččina snaha změnit neúprosnou skutečnost podle svých představ a tím, že zobrazuje věčný lidský konflikt mezi společenským pořádkem a lidskou vášní, se dotýká rozměrů antické tragédie. Ozdobou karolinské inscenace jsou podle mého názoru bezesporu dva herecké výkony, a to Ivety Podešvové v roli Jenůfy a Petra Hajdy jako Laca. Oba své party zvládli sebejistě a s bravurou. Na roli Kostelničky je určitě pozoruhodný fakt, že není „chodící zlo“, jak občas bývá zvykem, ale naopak vytváří v podstatě sympatickou venkovskou ženu lpící na své pověsti. Problémem pro mě zůstává spíše narativní způsob jejího herectví a absence režijně vystavěných skutečně vypjatých dramatických situací, ve kterých by byla nucena jednat a více by se ozřejmily důvody jejích jednotlivých rozhodnutí, včetně těch zručních. Jiří Peškar jako Števa je jistě talentovaný herec, ale zrazuje ho fakt, že už kvůli své psychosomatické výbavě nemůže být rovnocenným sokem Laca. Je nutné ještě zdůraznit, že herecky rozhodně nezklamal, ostatně jako vždy, Josef Králík jako Rychtář.

Každopádně se znovu prokázalo, že Její pastorkyňa svou dramatickou výstavbou, silným příběhem a napsanými plnokrevnými postavami patří k tomu nejlepšímu, co česká dramatická tvorba může nabídnout. Myslel jsem si, že až tento článek dopíšu, tak se má rozpolcenost z inscenace karolinských rozplyne. Nemohu si pomoci, nestalo se tak, ale už teď se těším na jejich další divadelní počiny.

Milan Schejbal

Věděla jsem, že tahle hra existuje, ale nevěděla jsem, o čem je, takže jsem se nechávala strhnout dějem a musím říct, že se mi to líbilo. Moc se mi líbila holčina, která hrála Jenůfku. Vlastně mě to celou dobu bavilo.

Míša z Mostu

Podle mě je velká škoda, že inscenace má přestávku, protože čistého času je to necelých sto minut a určitě by síle přispělo, kdyby atmosféra narůstala. Za mě je to moc pěkná práce, ta moravská atmosféra z toho jde až neuvěřitelně.

Štěpán z České Lípy

Mně to přišlo strašně doslovné a popisné. Když se publikum na některých místech začalo smát, tak mi to přišlo až kruté k tomu souboru, ale rozuměl jsem tomu smíchu, bohužel.

Pavel z Prahy

Karolinka je moje srdcová záležitost, jsem ráda, že jsem se ním po letech potkala a dneska mě úplně dostal! Jako vždycky.

Alice z Vysokého nad Jizerou

Moc se mně líbila scéna, mám ráda folklor a potěšila mě i hudba, ale byla jsem hodně zklamaná ze situací, protože jsem se těšila na ty, které mám na téhle hře ráda a podle mě byly vlastně zahozené, což mě mrzelo.

Veverka z Prahy

Nám se to celkově vlastně líbilo, že tam skrze kostýmy a hudbu byla vybudovaná příjemná atmosféra. – Trošku jsem bojoval s tím, že to na mě působilo v něčem až pateticky, že některé postavy do toho šly s nějakou zatěžkaností a pak už neměly kam jít. – Celkově nám to přišlo hezké, ale našli jsme v některých situacích jednotlivosti, které bychom změnili. – Překvapilo nás, že konec vyšel mnohem optimističtěji, než bychom předpokládali.

Eliška, Viki a Kristián z Litoměřic

Tož já jsem měla pocit, že se koukám na televizní pohádku v neděli odpoledne. Nedolehlo to ke mně vůbec.

Jarmiika z Brna

MYSLELA JSEM, ŽE ZKOUŠENÍ BUDE JEDNODUŠŠÍ

Rozhovor s režisérkou Gabrielou Vaškovou

Čím vás zaujal Bertolt Brecht, je pro vás živý i po mnoha letech od doby, kdy tvořil?

Tuto hru jsem už měla v šuplíku spoustu let. Zaujala mě okamžitě, když jsem si ji četla, a byla náhoda, že náš scénograf Marek Marovič mě oslovil, jestli bychom tu hru nechtěli dělat. Říkala jsem si, že je to skvělé, protože jsem ji před mnoha lety chtěla dělat.

A nakolik v tom je ještě Brecht? Protože vaše úprava je celkem radikální.

Procentuálně to asi nedokážu říct, ale je tam velká úprava. Na druhou stranu bych řekla, že vlastně žádná. Je to zasazené do dnešní doby, ale myšlenka rozpadu společnosti je pořád aktuální. Museli jsme něco změnit i s ohledem na dobu, třeba v té dřívější době bylo faux pas, když žena byla těhotná, ještě než se vdávala. Dneska už je to jedno, tak jsme to řešili zase tím, že to chtěla říct, až bude sama chtít. A místo toho toho budou plné sociální sítě.

Jaké bylo zkoušení?

Mysleli jsme si, že to bude jednodušší. A bylo to hodně těžké. Byla to asi první hra, kdy jsme měli problém s tím, že jsme měli premiéru a usazovalo se to asi ještě pět představení, což se málokdy stává. A ladilo se to, protože tím, že na jevišti jsou všichni herci a někdo má jednu, dvě věty, tak je to o to těžší.

Takže se vám potvrdilo, že komedie není žádná legrace?

Tady v tomhle případě to je opravdu hodně těžké. Vypadá to jednoduše,

ale opravdu je to složité. Na jevišti je třeba devět herců a dva zrovna mluví. A musíte vymyslet, co budou dělat ti ostatní – a musí to vypadat přirozeně a zároveň to nesmí rušit ten první plán.

Když jste nad tímto titulem dlouho uvažovala, už jste měla před očima obsazení?

Myslím si, že obsazení asi problém nebyl. Větší oříšek byla výprava. Nedovedla jsem si představit, jak vytvořit scénu, aby se přirozeně rozpadala a aby divák netušil, že to bude pokračovat. Na tom je asi postavená celá inscenace.

Kdo vám vyrobil takhle krásný šunt?

Ondra, který hrál toho přítele. Vyráběli to v dílně a když bylo něco špatně, znovu to do ní vzal a předělal to. Jeden by řekl pár židlí, ale opravdu to ladili až do podoby, kdy si na ten nábytek sednete, ale zároveň se za půl hodiny rozpadne.

Nebojíte se někdy o herce, že se zraní? Třeba herečka, která padne do pohovky, to je náročný výkon.

Jasně. Ona už ví, že musí zvednout nohy, aby jí nezůstaly pod pohovkou. Samozřejmě trochu obavy mám, ale už si na to dává pozor.

Když se vrátím k obsahu té hry, máte jako člověk i jako režisérka pocit, že se společnost a vztahy rozpadají?

Spíše vidím přetvářku. Hraní si na něco, nebudu kupovat tento nábytek, udělám si svůj, rozpadne se. Tady jsem vegetarián a na konci zazní, to je proto, že nejíte maso. V podstatě je to pořád hraní si na něco a není to upřímné.

„AKORÁT HROMADA BORDELU ZBYLA...“

Bertolt Brecht napsal Maloměšťákovu svatbu v roce 1919, tedy krátce po skončení první světové války. Německá společnost tehdy procházela hlubokou politickou, ekonomickou i morální krizí. Brecht jako mladý autor kriticky pozoroval měšťanskou společnost, jejíž hodnoty podle něj stály především na přetvářce, touze po společenském uznání a dodržování prázdňích konvencí. Svatební hostina se v jeho hře stává modelem společnosti – na malém prostoru se odhalují skutečné charaktery postav a postupně se rozpadá iluze harmonických mezilidských vztahů.

Brecht zjevně nechtěl vytvořit pouze komedii o nepovedené svatbě. Prostřednictvím humoru a groteskních situací ukazuje, jak snadno se za zdvořilostí skrývá závist, egoismus, pokrytectví nebo neschopnost opravdové komunikace. Symbolické je také postupné rozpadání nábytku, který ženich vlastnoručně vyrobil. Nábytek představuje nejen jeho snahu zapůsobit na okolí, ale i křehkost hodnot, na nichž

je celá společenská událost postavena. Jak se rozpadá vybavení bytu, rozpadá se i obraz spořádané měšťanské rodiny.

Přestože jednoaktová hra vznikla před více než sto lety, její témata zůstávají (ne) překvapivě aktuální. Dnešní společnost sice nevypadá stejně jako Brechtovo Německo, ale mnohé mechanismy lidského chování se nezměnily. Stále existuje potřeba prezentovat se jako úspěšný člověk, vytvářet dojem dokonalého života a získávat uznání od druhých. V současnosti tuto tendenci ještě zesilují sociální sítě, na nichž lidé často zveřejňují idealizovaný obraz svého života. Svatba se tak může stát symbolem veřejné prezentace, kdy je důležitější, jak událost působí navenek, než jaké jsou skutečné vztahy mezi lidmi.

Brecht nenabízí jednoduché odpovědi ani morální ponaučení. Nutí diváka

zamyslet se nad tím, jaké hodnoty utvářejí dnešní společnost, zda nejsme i my součástí světa založeného na společenských maskách a zda dokážeme budovat skutečné mezilidské vztahy místo jejich pouhé reprezentace.

Je vhodné dodat, že text vznikl ještě předtím, než Brecht plně rozvinul svou koncepci epického divadla. Přesto už v této rané hře můžeme pozorovat zárodky jeho kritického pohledu na společnost a snahu přimět diváka k přemýšlení, nikoli pouze k emocionálnímu prožitku.

Univerzálnost mezilidských konfliktů a kritika společenských konvencí otevírají široké možnosti současné interpretace.

V dnešním divadle může být hra chápána jako výpověď o společnosti orientované na vnější obraz a společenský status. Svatební hostina se může stát metaforou světa, v němž lidé usilují o uznání, přestože jejich vztahy postrádají opravdovost.

Z dnešního společensko-sociálního hlediska lze také hru chápat také jako kritiku konzumní společnosti. Místo důrazu na mezilidské vztahy často převažuje hodnota majetku, společenského postavení nebo materiálního úspěchu. Brecht ukazuje, že pokud jsou vztahy založené pouze na společenských očekáváníích a vzájemném předvádění, dříve či později se objeví konflikty, které odhalí jejich povrchnost.

Z výše uvedeného vyplývá, že díky nadčasovosti textu má současné divadlo možnosti interpretovat jej různými způsoby. Soubor Divadla JakoHost Plzeň bohužel zanevřel na všechny z nich. Nepodezírám divadelníky, že by to snad byl jejich záměr, ale absolutní až příkladná (v negativním slova smyslu) dramaturgicko – režijní nekonceptnost ve všech složkách vyvolává neustále otázku, co jsme to vlastně viděli a o co

Pro mě to byl velmi příjemný zážitek a bylo pro mě překvapivé, jakým způsobem text aktualizovali. Bylo to spíše na motivy, a přesto v tom ten Brecht zůstal. Pro mě tedy. I když se to nedrželo předlohy pevně, esence Brechta tam podle mě byla.

Petra z Rakovníka

Milá jednohubka, moc pěkně zahraná. Asi by Brecht koukal, ale jinak to jako akční konverzačka s až cirkusovými klauniádami fungovalo. Takhle večer se pobavit nebylo vůbec špatné.

Martin z Jihlavy

Ta malá židlička byla bytelná.

Karel z Vršovic

A já se bavila. Bylo to takové veselé, ze života. Kdo nemá strýce, dědu, otce vypravěče na rodinných oslavách, co?

Lenka z Hradce

Hele, já jsem se s chutí pobavila a obdivuju tu nábytkářskou firmu, která jim to vyrobila. Někdy je prostě dobré vidět na divadle lehce bulvár.

Jaruška z Krumlova

Z Brechta to moc nemá, asi jen námět. Ale zábavné to bylo, protože my, kteří se ženili a vdávaly, máme podobnou zkušenost. Oceňuju i technické úsilí, které vynaložili na to, aby, byť to teda nefungovalo dokonale, tak docílili toho fyzického rozpadu nábytku na scéně.

Jana z Pardubic

vlastně souboru šlo? O samotné inscenaci zkrátka těžko napsat cokoliv světoborného. Vlivem nevybudovaných základních situací a vztahů se celek rozpadá do neuvěřitelně bizarního mixu banálních rodinných disco scének z neurčité současnosti, kde může být kdokoliv kdykoliv kýmkoliv a kde se – bohužel – místy smějeme právě této bizarnosti a místy samoučelnému (byť vtipnému) rozpadání nábytku. Pokud mělo jít o art brut anekdotu sklápěcího ražení roztaženou na plochu 55 minut, pak považuji inscenaci v jistém ohledu za „geniální“, ale pochybuji, že o to tvůrcům šlo. Pokud mělo jít o plnohodnotnou inscenaci, která rozehrává jakékoliv téma na základě Brechtova textu (proč se na něj vlastně v tomto případě odkazovat?), pak se to bohužel opravdu nepovedlo.

Jiří Ondra

Dokončení ze strany 1...

Myslím, že jsem se v tom našel. Že jsem se postupně našel v tom být s těmi začínajícími. Michal Čundrle používá slovní spojení „ty lidi rozbroukat“. Já jsem docela dobrý parťák pro toho, kdo je na začátku a kdo si ještě není tak úplně jistý.

A co bych dělal s Jáchymem Topolem? Fakt nevím.

Už jsi zmínil paralely mezi redaktorskou a pedagogickou prací. Co má společného hudba, divadlo, redaktorství a pedagogika?

Práci s textem. Krvik Totr je text umístěný na jevišti. Filtr je text umístěný na stage. Pedagogika je pro mě text umístěný na školní stůl a redaktorství je text v autorově počítači.

To společné je pro mě síla textu! Což je ovšem hláška mého otce.

Johana Jurášová

DOTAZ Z NIK

Věnujete se neprofesionálnímu umění v HK kraji? Zapijte se do výzkumu vyplněním krátkého dotazníku, který najdete po naskenování QR kódu:

FEJETON

JAK HODNOTIT UMĚLECKÉ DÍLO

Tohle je zapeklitá věc a kdybych se včera večer u baru nekasal, že to zvládnu popsat na pár řádcích v krátkém fejetonu, dělal bych dneska, že nic, a psal bych o něčem triviálnějším. Třeba o filmech natočených v Mostě. Jenže bohužel, filmy mi došly.

O tom, jak hodnotit umělecké dílo, ale přemýšlím už od kdysi dávno, kdy jsem něco podobného udělal poprvé, a potom ještě mnohokrát. Nikdy mě ale neopustily pochyby, jestli si to můžu dovolit, jestli na to mám gebír (z německého gebühren!) a pořád si nejsem jistej, jak to vlastně je.

Jeden čas mě v tomhle psaní podporovala skutečnost, že jsem za to bral peníze, a to je docela silný argument. Už proto, že má člověk na nájem, na kafe a na cigára.

První pravidlo, které jsem si zformuloval (řekjme mu kalibrace), zní asi takhle: můj budoucí čtenář by měl vědět, z jaké pozice vycházím, jak mám nastavené parametry posuzování události, o které píšu, a ta pozice by měla být stálá a konzistentní. Čili když o něčem napíšu, že je to skvělé, výborné a bezchybné, je mému čtenáři jasné, že jemu se to líbit nebude. Protože když jsem se minule rozplýval nad něčím, nad čím on zlomil hůl, jsem asi idiot, který danému tématu vůbec nerozumí.

Nebo naopak.

Fun fact: když se někde vyskytuje více recenzentů – bývalo to tak kdysi

u filmových kritiků, kteří se po projekci scházeli u baru – po několika skleničkách se jejich názory začínaly víc a víc sblížovat. A to až tak, že by si to zasloužilo samostatnou studii. Ale jak je to dneska, si netroufnu odhadnout, protože právě tuhle praxi už dávno nevykonávám. Vzpomínám na ni ale s láskou a posílám pozdrav Mirce Spáčilové. Ahoj!

Když je ale recenzent na celou věc sám, nutně přicházejí pochyby. Obzvláště když se uchýlí do pohraničních hor jako autor tohoto textu a cestou temnou nocí z nějaké premiéry, vernisáže nebo koncertu má někdy i několik hodin samoty na to, aby zaujal nějaké stanovisko, které se potom pokusí srozumitelně předat dál, to je to pravé peklo. A uvědomuje si, že podobné pochyby prožili i ti, kteří dílo, o kterém on bude teprve psát, museli vytvořit.

Po všech letech pochyb to mám dneska tak, že nejdůležitější parametr pro mě je, jestli tomu, co jsem viděl nebo slyšel, věřím. Nemyslím tím to, jestli je to pravda, jestli je to možné nebo nemožné, ale jestli tomu věřím. A ve finále to může být ta největší blbost na světě, které jsem uvěřil a která mě přesvědčila a považuju to Zlatý grál. A zůstávám s tímto světem v míru.

Takhle jednoduchý to mám.

Věříte?

Marek Douša

PIKNIK V MOSTĚ

Prohlášení k budoucnosti Divadelního Pikniku

Národní institut pro kulturu požádal spolupořadatele Divadelního Pikniku v Mostě, statutární město Most, Městské divadlo v Mostě, ZUŠ F. L. Gassmanna a DS Odevšad, o prodloužení spolupráce také pro rok 2027.

Důvodem je současná situace ve Volyni, kde se v bezprostřední blízkosti hlavního festivalového prostoru realizuje výstavba obchodního centra. V této chvíli proto není jisté, zda bude možné festival v jeho původním působišti uspořádat.

Prodloužení spolupráce o jeden rok představuje řešení, které umožní zachovat kontinuitu festivalu a zároveň poskytnout prostor pro vyjasnění podmínek jeho dalšího směřování.

S ohledem na probíhající přípravu nové strategie rozvoje Národního institutu pro kulturu bude dlouhodobá spolupořadatelská smlouva na dobu neurčitou uzavřena od roku 2028.

Všichni mostečtí partneři s prodloužením spolupráce pro rok 2027 souhlasili a potvrdili svůj zájem podílet se na pořádání Divadelního Pikniku také v dalších letech. Společným cílem všech partnerů je zajistit festivalu stabilní zázemí, kontinuitu a podmínky pro jeho dlouhodobý rozvoj.

Národní institut pro kulturu (NIK)

Zapište si už teď do kalendářů termín příštího Pikniku: 30. června - 7. července 2027!

Piknik v Mostě chceme

Jsem nadšený, protože první dva ročníky - byť druhý ještě není úplně u konce - ukázaly, že Piknik v Mostě možná našel nový stálý domov. Moc mě to těší, protože vidím, že i letos festival začali mnohem víc vnímat nejen jeho účastníci, ale i místní obyvatelé. Věřím, že formalita, která nás čeká v září, jenom stvrdí, že tady Piknik bude i v příštím roce a budeme se na něj v červenci 2027 těšit.

Zároveň máme velký zájem o dlouhodobé pokračování akce. Bereme ji skutečně vážně, chceme každý rok zlepšovat zázemí a infrastrukturu a potřebujeme od přehlídky trochu závazek, že Piknik v Mostě bude na dlouhé roky. Bude tady každopádně vítán!

Ing. Marek Hrvol, primátor města Mostu

Piknik Cup 2026

ORGANIZÁTOŘI

NIK

MOST

MĚSTSKÉ
divadlo
V MOSTĚ

divadlo
**QDE
VSAD**

HLAVNÍ PARTNEŘI

čstecký kraj

HOTEL ***
CASCADE

Benedikt
UBYTOVÁNÍ • RESTAURACE • SPORT

most
creative
space

CENTRAL MOST
VAŠE NÁKUPNÍ CENTRUM

PARTNEŘI

Mamarracha
latino-amerikan stěves food by grillage

kavárna
na ulici

MOSTECKÉ
LISTY

amatorská
scēna

pro
kulturu

TISKÁRNA
K & B

pontevacovek
nahrávací studio

studio3

**BELA
MOST**

HERKUL
člen skupiny DAV

ResInvest
Commodities

Mustaches®

Poradna

DIVADLO & LÁSKA:

Svěřte nesyvěřte

Trápíte se? Netrapte. A nestyďte se. Pište.

Se svým trápením se můžete svěřit v dopísku, který vhodíte do krabičky v infocentru.

Nebo pište anonymně na číslo +420 777 088 924.

Vyslechneme vás. A poradíme!

Téma dne: SKÁLA je přesmyčka slova LÁSKA

"Milá redakce, chtěl by se Tě zeptat na Tvé doporučení. V kolikáté minutě nezávazného flirtu je možné pozvat herečku zdejšího festivalu do oddělení pro styk s diváky? A za předpokladu, že se mi nepodaří dosáhnout dostatečně dlouhého flirtu s jakoukoliv herečkou nebo organizátorkou, myslíš si, milá redakce, že by bylo možné pozvat i jinou divačku nebo náhodnou kolemjdoucí? Ptám se kamaráda."

Petr, 29,835 let

Milý anonyme, děkujeme za komplexní dotaz. Vzhledem k tomu, že jsi ve zprávě překročil určité množství znaků a zároveň použil diakritiku, naše přístroje ji vyhodnotily jako MMS zprávu a tak ti s radostí můžeme oznámit, že se nám konečně podařilo vyzvednout ji z online serveru pro přebírání MMS zpráv společnosti O2.

Jako kamarád Ti radíme, abys byl trpělivý a stanovil si priority: není herečka jako Kolemjdoucí. Pokud jsi Štír (což vzhledem k tvému zvýšenému Libidu asi jsi (lidibo = zájem o více žen; pozn. red.)), tak Exhibicionistky raději přehlížej. Ono je to po nějaké době přestane bavit a vyplave na povrch ta pravá. V této situaci buď na sebe hodný.

Nezapomeň na Nanukový dort, báječný je čokoládový, ten ti bude chutnat.

Tvoje Redakce

"Chodím na Piknik. Manželka chce opravit koupelnu, co s tím?"

Karel, 50

Milý Karle, věříme, že právě intenzivní vystavování se dramatu divadelnímu Ti pomůže přečkat drama rodinné. Odpověď může ležet v zásadních divadelních postavách letošního ročníku, stačí si vybrat: Shořova manželka tě ožebračí a olízne, Andrea ti naplánuje timesheet koupelnové přestavby, Immacolata tě svede a přivede do kriminálu. Pokud jsi, milý Karle, vyhrál v dnešním Piknik cupu, řešení je na stole: příští rok máš týden sprchování zdarma vhotelu Cascade a zbytek roku spolu nějak přečkáte.

Zítřejší téma: Pošta pro tebe

Pište nám.

Na poslední tištěné číslo chystáme téma **šlapáka na rypáka**.

Komu byste seslali největší bombičku? Komu byste dali šlapáka na rypáka? Nestyďte se, pište!

PROGRAM

Pondělí 6. července

09.00 – 13.00

Workshopy

12.15 – 13.00 / Městské divadlo (ZK)

Diskuse (Maloměstšákova svatba)

13.00 – 14.00 / Cascade

Oběd

14.00 – 16.20 / Městské divadlo

Divadelní spolek J. K. Tyl, Lomnice nad

Popelkou / režie: Veronika Nožičková

Milan Uhde, Miloš Štědroň:

Balada pro banditu

15.00 – 15.50 / Park Střed

Divadelní Piknik v Mostě pro děti

Jakub Pilař: Vitaminová pohádka

16.00 – 17.00 / Central Stage

Tadeáš Jezbera / koncert

Písničkář a busker, který pochází z Mostu.

17.00 – 18.35 / Divadlo rozmanitostí

Tyjátr, Horažďovice / režie: Karel Šťastný

Bram Stoker, Gordon Greenberg,

Steve Rosen: Drákula aneb

Děsápná komedie

17.00 – 19.00 / Most – Dopravní podnik

Kulturní tramvaj

18.30 – 19.45 / Cascade

Večeře

19.45 – 20.50 / Městské divadlo

Suchdolský divadelní spolek SUD,

Suchdol nad Lužnicí / režie: Lenka

Chaloupková

Lenka a Vít Chaloupkovi: Slečna

Marplová: Pletichy pralesa

21.15 / Studio 3

Laura a její tygři / koncert

21.20 – 23.50 / Cascade

Diskuse (Balada pro banditu, Drákula,

Slečna Marplová: Pletichy pralesa)

Stopařská výzva

Lušti a hledej

Vodítko vede k tajné schránce.

Až ji najdeš, zapiš se na listinu.

Který soubor bude mít víc čárek?

Kdo s koho? Výhra jistá!

!!! JINÉ MÍSTO KAŽDÝ DEN !!!

Vodítko pro 6. den:

Do divadla už ni krok!

Na plachtoví slunce svítí,

kdes okusil v noci mok.

Cestou sbírej luční kvítí.

Hle, ten zeber statný háj,

skřítek běhá sem a tam.

V jakém chvojí schránku skryl?

Hledej šmudlo ze všech sil.

REDAKCE: Pavlína Schejbalová, Johana Jurášová, Filip Novák, Alena Zemančíková, David Slížek, Martin Rumler, Marek Douša, Kristýna Zejkanová (foto)